

TÁC ĐỘNG CỦA PHÂN HÓA GIÀU NGHÈO ĐẾN Ý THỨC CHÍNH TRỊ CỦA GIAI CẤP CÔNG NHÂN NƯỚC TA - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

LÃ TRỌNG ĐẠI

Hệ sau đại học, Học viện Chính trị, Bộ Quốc phòng

Trong những năm qua, tình trạng phân hóa giàu nghèo đã và đang trở thành một hiện tượng phổ biến ở nước ta; là một trong những nguyên nhân làm sai lệch nhận thức chính trị của một bộ phận công nhân. Vậy, làm thế nào để hạn chế những tác động, ảnh hưởng tiêu cực đó đến công nhân để tiếp tục xây dựng giai cấp công nhân (GCCN) ngày càng vững mạnh?

Công nhân nước ta có tỷ lệ lớn xuất thân từ nông thôn, trình độ tay nghề, ý thức kỷ luật và ý thức chính trị chưa cao. Trong ảnh, công nhân Nhà máy đóng tàu Hồng Hà (Hải Phòng) trong giờ tan ca. Ảnh: Hải Nguyễn.

Phân hóa giàu nghèo khiến công nhân dễ bị tác động, lôi kéo

Thực tế, công nhân nước ta có tỷ lệ lớn xuất thân từ nông thôn, trình độ văn hóa, nhận thức chính trị không cao, trong khi công tác tuyên truyền giáo dục của nhà trường và các tổ chức chính trị xã hội chưa đầy đủ nên phần lớn họ còn nhận thức giản đơn về các vấn đề chính trị - xã hội. Chứng kiến sự bất công, bất bình đẳng xã hội do hiện tượng phân hóa giàu nghèo gây ra, một bộ phận công nhân đã có nhận thức sai

lầm về bản chất của chế độ XHCN, về mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh” mà Đảng ta đã xác định.

Những vấn đề bất cập đang tồn tại ở nước ta là hiện tượng không tránh khỏi trong thời kỳ quá độ lên CNXH; song, không phải người công nhân nào cũng nhận thức được điều đó. Áp lực mưu sinh, làm giàu trong một xã hội có phân hóa giàu nghèo khiến cho không ít công nhân thờ ơ với các vấn đề chính trị, xã hội, thậm chí

cho rằng, chế độ xã hội nào cũng không quan trọng, miễn là chính quyền giúp cho nhân dân có cuộc sống ấm no, hạnh phúc. Theo một khảo sát của Viện Công nhân và Công đoàn tại 75 doanh nghiệp ở 8 tỉnh, thành phố năm 2015, có tới 23,1% số CNLĐ còn thờ ơ, ít quan tâm đến tình hình chính trị, kinh tế, xã hội của đất nước; còn hạn chế về nhận thức chính trị, nhận thức về Đảng, về GCCN và tổ chức Công đoàn.

Mặt trái của kinh tế thị trường

khiến không ít công nhân phải nhạt tình cảm, niềm tin đối với Đảng, Nhà nước và chế độ XHCN; hoài nghi về vai trò của Đảng, Nhà nước trong việc thực hiện các chính sách xã hội, về việc phân bổ, điều tiết các nguồn lực, về việc tạo ra các cơ hội và điều kiện công bằng để mọi người dân phát triển kinh tế. Trong khi GCCN luôn được khẳng định là giai cấp tiên phong, là giai cấp lãnh đạo, nhưng một bộ phận công nhân lại đang phải đối mặt với cuộc sống còn rất nhiều khó khăn, thiếu thốn, thậm chí rơi vào nhóm nghèo của xã hội khiến họ nảy sinh tâm lý bất mãn, tiêu cực. Điều này khiến cho công nhân dễ bị tác động, dẫn đến sự lệch lạc về lập trường giai cấp, thiếu niềm tin vào con đường đi lên CNXH.

Thực tiễn cũng cho thấy, nhiều công nhân không thiết tha vào Đảng, không muốn tham gia sinh hoạt trong các tổ chức chính trị - xã hội, chỉ muốn tập trung vào phát triển kinh tế, cải thiện thu nhập cho bản thân và gia đình. Cũng theo khảo sát nói trên của Viện Công nhân và Công đoàn, hàng năm chỉ có 8% trong tổng số đảng viên mới

được kết nạp là công nhân; đồng thời, chỉ có 11,8% số người được hỏi cho rằng GCCN là giai cấp lãnh đạo cách mạng.

Tác động của tình trạng phân hóa giàu nghèo và những hiện tượng tiêu cực khiến không ít công nhân nước ta bị tha hóa về phẩm chất, đạo đức, lối sống, bị ảnh hưởng bởi chủ nghĩa cá nhân, lối sống cơ hội, thực dụng. Xu hướng đề cao, tuyệt đối hóa yếu tố vật chất, coi nhẹ các giá trị đạo đức, văn hóa khiến nhiều công nhân thiếu ý thức tu dưỡng, rèn luyện, thiếu tính kỷ luật, sẵn sàng bất chấp pháp luật để đạt được mục đích kinh tế. Một số vụ việc xã hội phức tạp, biểu tình bất hợp pháp, gây rối trật tự xã hội có sự tham gia của công nhân do bị lợi dụng, lôi kéo là một minh chứng.

Những biểu hiện trên đây cho thấy, phân hóa giàu nghèo đã và đang gây ra rất nhiều tác động tiêu cực đến ý thức chính trị của GCCN ở nước ta, làm sai lệch nhận thức, tình cảm, niềm tin và ý chí phấn đấu tu dưỡng, rèn luyện của công nhân. Mặc dù không phải là phổ biến, nhưng những biểu hiện này đã trực tiếp làm suy giảm sức mạnh

của GCCN, ảnh hưởng đến uy tín, vị thế, vai trò của GCCN trong khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Đề xuất giải pháp khắc phục

Đội ngũ công nhân nước ta hiện chỉ chiếm 14% dân số và 27% lực lượng lao động xã hội, song lại làm ra 65% của cải vật chất cho xã hội và đóng góp hơn 70% giá trị cho ngân sách nhà nước¹. Do đó, việc hạn chế, khắc phục những ảnh hưởng tiêu cực của phân hóa giàu nghèo, tiếp tục xây dựng GCCN vững mạnh có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Đây là nhiệm vụ của cả hệ thống chính trị, trong đó có vai trò quan trọng của tổ chức Công đoàn.

Để thực hiện nhiệm vụ trên, theo chúng tôi, cần triển khai đồng bộ các giải pháp sau:

Một là, quan tâm nâng cao đời sống vật chất, tinh thần cho công nhân

Đây là giải pháp căn bản để hạn chế, ngăn ngừa những tác động của phân hóa giàu nghèo đến GCCN. Chỉ khi được bảo đảm tốt đời sống vật chất và tinh thần, công nhân mới có điều kiện quan tâm hơn đến các vấn đề chính trị - xã hội. Đảng, Nhà nước cần phải kịp thời sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các chính sách, pháp luật về tiền lương, BHXH, BHYT, bảo hiểm thất nghiệp. Kịp thời có các chính sách quan tâm đến bộ phận công nhân trong các doanh nghiệp nhỏ và siêu nhỏ, phân đấu không để công nhân rơi vào nhóm nghèo của xã hội. Tích cực nâng cao chất lượng công tác đào tạo, nâng cao trình độ học vấn, chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, tác phong công nghiệp, kỷ luật lao động để công nhân có thể thích ứng với những yêu cầu, đòi hỏi ngày càng cao của cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư. Tổ chức Công đoàn tập trung thực hiện tốt nhiệm vụ cốt lõi của mình là chăm lo quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng cho công nhân; kiểm

Theo khảo sát, hiện mới chỉ có 8% số đảng viên mới được kết nạp hàng năm là công nhân. Trong ảnh, Lễ kết nạp đảng viên mới tại Chi bộ Công đoàn Khu công nghiệp Việt Nam - Singapore.

Đội ngũ công nhân nước ta chỉ chiếm 14% dân số, 27% lực lượng lao động, song lại làm ra 65% của cải vật chất cho xã hội. Chính vì vậy, xây dựng GCCN là nhiệm vụ có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Trong ảnh, cán bộ, công nhân Phân xưởng Khai thác 5, Công ty Than Mạo Khê trước giờ vào ca. Ảnh: Mạnh Hùng.

tra, giám sát việc thực hiện các chế độ chính sách cho công nhân; thu hút NLD vào tổ chức Công đoàn, gắn kết NLD với Đảng.

Hai là, nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục chính trị - tư tưởng cho công nhân

Các cấp ủy, chính quyền, các tổ chức chính trị - xã hội, trong đó có tổ chức Công đoàn cần thường xuyên bổ sung, cập nhật nội dung tuyên truyền, không chỉ chú trọng giáo dục, nâng cao nhận thức cho công nhân về đường lối, quan điểm của Đảng, chính sách và pháp luật của Nhà nước mà còn phải kịp thời bám sát những vấn đề mới của đời sống xã hội, những bất cập mới nảy sinh, kịp thời giải đáp những mâu thuẫn nhận thức cho công nhân. Hình thức, biện pháp giáo dục phải đa dạng, linh hoạt, sinh động, phù hợp với từng đối tượng công nhân, tránh nặng nề hình thức. Quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác tuyên truyền viên trong công nhân, bảo đảm thực sự là những người có kiến thức, năng lực và phương pháp tốt, tạo được sức hút đối với công nhân trong các đợt tuyên truyền.

Ba là, phát huy vai trò của công đoàn trong tổ chức, giáo dục công nhân

Hoạt động của các cấp công đoàn cần phải bám sát hơn nữa thực tiễn đời sống công nhân, kịp thời nắm bắt và giải quyết những nhu cầu, nguyện vọng chính đáng của họ, tránh các hoạt động mang tính hình thức. Bên cạnh đó, cần phải tham mưu cho Đảng, Nhà nước định hướng, quản lý tốt sự ra đời, hoạt động của các tổ chức đại diện khác của NLD tại doanh nghiệp ngoài tổ chức Công đoàn Việt Nam, bảo đảm cho hoạt động của các tổ chức này theo đúng đường lối, quan điểm của Đảng, thực sự góp phần xây dựng GCCN. Trong quá trình triển khai nhiệm vụ của mình, công đoàn gắn công tác tuyên truyền thông qua các hoạt động cụ thể, hiệu quả và thiết thực.

Bốn là, kịp thời phát hiện, uốn nắn những biểu hiện nhận thức và hành vi lệch lạc trong công nhân

Thực tế, nhiều trường hợp công nhân vi phạm kỷ luật lao động, có lối sống buông thả, vi phạm đạo

đức, pháp luật, thậm chí bị các thế lực thù địch lợi dụng mua chuộc, lôi kéo là do các cấp, các ngành, các tổ chức chưa kịp thời nắm bắt và phát hiện diễn biến tư tưởng bất thường trong công nhân. Do đó, cần tiến hành có hiệu quả hơn nữa các biện pháp bám nắm tình hình tư tưởng, phát huy dân chủ, tạo mọi điều kiện để công nhân có thể bộc lộ suy nghĩ, tâm tư, nguyện vọng của mình; đồng thời giải quyết kịp thời, không để công nhân nảy sinh những nhận thức và hành động sai lầm, đi ngược lại đường lối, quan điểm, chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước ta. □

Tài liệu tham khảo:

- Đảng Cộng sản Việt Nam, Nghị quyết Hội nghị lần thứ 6 Ban Chấp hành Trung ương Đảng Khóa X về "Tiếp tục xây dựng GCCN Việt Nam thời kỳ đẩy mạnh CNH, HĐH đất nước", HN, 2008.

- Đảng Cộng sản Việt Nam, Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb CTQG, HN, 2021, tập I, tr 166.

Chú thích:

1. Tạp chí LĐ&CD, số Xuân Tán Sưu, tháng 1/2021.